

1 PALVELUT

- 1.1 Päivähoito - subjektiivinen päivähoito-oikeus takaisin
- 1.2 Koulutus - Koululaisten iltapäiväkerhotoiminta maksuttomaksi 1-2-luokkalaisille
- 1.3 Vanhusten palvelut - Vanhuksille on turvattava hyvä elämä riittävillä, toimivilla ja kohtuullisen hintaisilla palveluilla

2 ELINVOIMA JA TALOUS

- 2.1 Uusien asuntojen rakentaminen - Kaavoituksessa tuetaan täydennysrakentamista, vanhan ja uuden yhdistämistä
- 2.2 Elinkeinopolitiikka ja työpaikat - Edistetään uusien työpaikkojen syntymistä Kuopioon yhteistyössä yrittäjien kanssa
- 2.3 Keskustan, lähiöiden ja maaseutualueiden kehittäminen - lähiluonto ja erityisesti ranta-alueet yleiseen virkistyskäyttöön

3 TULEVAISUUS

- 3.1 Julkinen liikenne - kaikkien on mahdollista bussien kyytiin
- 3.2 Savilahden alue - aidosti monipuolinen, kaikkien kuopiolaisten kampusalue
- 3.3 Tapahtumat - uusille kansalaisille kansalaisuusjuhla
- [3.4 Maapolitiikka
- 3.5 Sote- eli maakuntauudistus
- 3.6 Kulttuuripolitiikka
- 3.7 Kuopion alueen matkailu]

Yleistä: Sosialidemokraattien tavoitteena kunnallisvaaleissa on julkisten palveluiden puolustaminen. Kattavat ja kohtuuhintaiset palvelut, olipa kyse sitten lastenhoidosta, vanhuksien palveluista tai julkisesta liikenteestä, tekevät Kuopiosta reilumman paikan elää ja tekevät kuopiolaiset tasavertaisemmiksi.

Julkisen talouden säästöjä ei saa toteuttaa niin, että ne heikentävät palveluiden saatavuutta, erityisesti niiden ryhmien osalta, jotka palveluita kaikkein eniten tarvitsevat. Samoin kaupunkiorganisaation henkilöstön asema on turvattava sekä säästöjä laadittaessa, että sote- ja maakuntauudistuksen aikana. Emme hyväksy irtisanomisia tai palkanalennuksia. Kuopiota tulee kehittää sekä asukkaiden että työntekijöiden osalta paremmaksi kaupungiksi - eikä huonommaksi.

1 PALVELUT

1.1 Päivähoito

Laadukas päivähoito on lapsen oikeus. Se tukee hyvää arkea ja antaa vanhemmille mahdollisuuden työhön sekä toimeliaisuuteen myös muilla elämän osa-alueilla. Päivähoito maksaa nykyisinkin perheille tuntuvasti. Maksujen porrastamisen tulee jakaantua perhekoon mukaan ja hinnoittelussa tulee huomioida perheen kokonaisuus ja elämäntilanne. Päivähoidon saatavuudesta tulee huolehtia, jotta hoito tukee hyvän arjen rakentamista ilman ylimääräistä huolta ja autoilun tarvetta.

Varhaiskasvatus on osa koulutusjärjestelmää ja muodostaa pohjan myöhemmälle koulussa tapahtuvalle oppimiselle. Pedagogisella varhaiskasvatuksella on suuri merkitys tulevalle oppimiselle ja sivistyksen tasa-arvolle.

Sosialidemokraattien näkemys on, että perheen taloudellisesta ja sosiaalisesta taustasta riippumatta jokaisella lapsella on oikeus päivähoitoon.

- Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen edellyttää subjektiivista päivähoito-oikeutta.
- Päivähoitoon tulee järjestää sopivan pienet ryhmät ja päivähoitotarjontaa on monipuolistettava.
- Kunnan tarjoama monipuolinen päivähoito (ml. Yksityiset päiväkodit, perhepäivähoitajat, päivähoidon yrittäjät) tukee vanhempien valinnanvapautta.
- Lasten tulee saada päivähoito paikasta, joka palvelee perheen päivittäistä liikkumista.
- Lastensuojelun riittävät resurssit on turvattava.

1.2 Koulutus ja sivistys

Peruskoulutus

Laadukas ja yhtenäinen perusopetus on keskeinen osa hyvän elämän rakentamista. Aikuisuuden perustat luodaan lapsena. Opetuksessa tulee huolehtia, että kaikilla on mahdollisuus hyvään opetukseen ja toisaalta osataan huomioida riittävässä määrin lasten yksilölliset tarpeet. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, ettei koulutusjärjestelmä luo rakenteellista tai alueellista eriarvoistumista. Koulutus ja vapaa-ajan palvelut ovat investointi hyvinvointiin.

Sosialidemokraateille sivistyksellinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ihmisten kesken ovat keskeisiä arvoja. Me uskomme siihen, että koulutuksen ja oppimisen mahdollisuuksien tasainen jakautuminen edistävät suomalaisen yhteiskunnan kehitystä. Tavoitteena on sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävä tulevaisuus. Tasa-arvoinen koulutus luo tasa-arvoisen yhteiskunnan.

Uusi opetussuunnitelma mahdollistaa uusien ja erilaisten oppimistilanteiden luomisen sekä vuorovaikutusmahdollisuuksia oppilaiden ja opettajien kesken. Eri oppimistilanteissa ryhmäkoko voi olla erisuuruinen ja opetusryhmät voivat muodostua erilaisiksi. Tämä ei saa kuitenkaan merkitä sitä, että opettajien määrä suhteessa oppilaisiin heikkenee nykyisestä.

Koulun tulee tarjota vapaaehtoista ja ilmaista kerhotoimintaa. Kerhojen järjestämiseen osallistuvat koulun opetus- ja ohjaajahenkilökunta, taide- ja kulttuuritoimijat sekä liikunta- ja nuorisjärjestöt. Aamu- ja iltapäivätoimintaa koulussa uudistetaan ja yhdistetään kerhotoiminnan kanssa.

- Perusopetuksessa tarvitaan oppilaan kehitystä ja opetusta tukevat opetusryhmät, jotka vastaavat lasten ja nuorten yksilöllisiä tarpeita.
- Peruskoulujen määrää ja sijaintia eri alueilla tulee tarkastella säännöllisesti.
- Peruskoulun koulupäivien tulee olla joustavampia ja mahdollistaa yhteistyö nuoriso-ohjaajien kanssa kouluilla.
- Koulupäivän rakennetta tulee uudistaa siirtymällä joustavaan koulupäivään. Lasten itsearvioita koulun toiminnasta on lisättävä.
- Koululaisten iltapäiväkerhotoiminta on tehtävä ilmaiseksi 1-2-luokkalaisille. Lisäksi myös vanhemmille oppilaille on tarjottava harrastetoimintaa kouluilla iltapäivisin.
- Digioppiminen tulee mahdollistaa uusia laitteita hyödyntämällä ja opettajien koulutukseen on panostettava.
- Koulurauha ja turvallinen oppiminen tulee taata varhaisella puuttumisella ja suunnitelmallisella työllä.
- Opiskeluhuollon palveluiden resursseja on parannettava - oppilaiden lukumäärä suhteessa opettajien määrään ei saa kasvaa.

Toinen aste

Peruskoulun päättävä nuori tarvitsee ohjauksen jatko-opintoihin. Erityistä huomiota on kiinnitettävä toisen asteen koulutuksen saavutettavuuteen niin, että mahdollisimman moni voi opiskella toisella asteella kotoa käsin. Jokaiselle peruskoulun päättävälle on taattava toisen asteenopinnot tai niihin valmistava koulutus.

Vapaa sivistystyö ja kulttuuri

Kansalaisopiston toiminta on turvattava alueellisesti ja laajalla ja monipuolisella kurssitarjonnalla. Kaupungin reuna-alueiden opiskelijoiden lukumäärän vähäisyydestä huolimatta kurssien täytyy olla myös reuna-alueiden asukkaiden saavutettavissa. Opiston perimien maksujen tulee olla edelleen porrastettuja.

Kuopiossa teatteri, kaupunginorkesteri, museot ja kirjastot ovat laadukkaita. Tästä on pidettävä edelleen kiinni. Myös itsetuotettu kulttuuritoiminta on arvokasta. Kuka tahansa voi yksin tai yhdessä luoda taidetta tai järjestää tapahtuman. Sitä varten on tarjottava monipuolisia ja edullisia tiloja joka puolella Kuopiota.

- Kulttuurin rahoitus on turvattava.
- Nuorille kuopiolaisille tulee tarjota kulttuurikortti, joka mahdollistaa eri palvelujen kokeilun ja innostaa niiden käyttäjäksi.

Liikunta, vapaa-aika ja nuoriso

Kuopio on yksi parhaimpia vapaa-ajan kaupunkeja Suomessa. Meillä on paljon erilaisia ja monipuolisia lähiliikuntapaikkoja. Niiden kunnossapitoon on satsattava. Vahva urheiluseuraverkko on voimavara. Liikuntapaikkojen suunnittelussa ja ylläpidossa on käytettävä hyväksi eri liikuntalajien asiantuntemusta.

Nuorisotalot ovat tärkeitä kokoontumispaikkoja, joissa korostetaan nuoriso-ohjauksen merkitystä. Nuorisotyötä tehdään kaikissa kaupungin lähiöissä ja eri tahoilla. Kaupungin ja muiden nuorisotyötä tekevien yksiköiden yhteistyötä on korostettava. Moniammatillinen nuorisotyö on tärkeää.

- Seurojen toimintaedellytyksiä on parannettava porrastamalla salimaksuja nuorten toimintaa tukevaksi.
- Sisäliikuntapaikkojen määrää on lisättävä.
- Harrastustoiminnassa tulee voida hyödyntää koulun tiloja ja välineitä.

1.3 Vanhusten palvelut

Hyvä vanhuus kasvaa kokonaisuudesta, jossa elämänhallinta, kiinnostuksen kohteet, toimintamahdollisuudet ja sosiaaliset suhteet luovat sisällökkään arjen. Vanhuudessa arjen tukipalvelut sekä toimiva terveydenhoito antavat tukea muulle tekemiselle ja olemiselle. Hyvin suunnitellut palvelukeskittymät, vertaisryhmät, liikuntamahdollisuudet ja sisällöntarjonta luovat osaltaan arkeen sisältöä. Hyvä elämisen kokonaisuus vähentää osaltaan myös palvelutarvetta terveydenhoidon sekä tukipalveluiden osalta.

- Erityinen huomio on kiinnitettävä syrjäytymisen ehkäisyyn, mikä edellyttää panostusta erityistä tukea tarvitseviin perheisiin.
- Vanhuksille on turvattava inhimillinen elämä riittävillä, toimivilla ja kohtuullisen hintaisilla palveluilla.

2 ELINVOIMA JA TALOUS

2.1 Uusien asuntojen rakentaminen

2.2 Elinkeinopolitiikka ja työpaikat

2.3 Keskustan/ lähiöiden/ maaseutualueiden kehittäminen

2.1 Uusien asuntojen rakentaminen

Riittävä asuntotarjonta pitää asuntojen hintatason kohtuullisena niin omistus- kuin vuokra-asunnoissa. Kuopio on onnistunut hyvin kaavoituksessa ja uudelle rakentamiselle pitää jatkossakin tarjota hyviä tontteja. Tiivis kaupunkirakentaminen on ympäristölle ystävällisintä asumista. Toisaalta Kuopiolla on laajat maaseutualueet, joissa asumisen edellytyksistä tulee huolehtia jatkossakin. Yhä enemmän tulee kiinnittää huomiota kaavoitukseen liittyviin ympäristövaikutuksiin ja suosia lyhyiden välimatkojen ratkaisuja sekä julkisen liikenteen hyödyntämistä.

Erityishuomiota täytyy kiinnittää korjausrakentamiseen liittyviin, nykyistä edullisempien ratkaisujen etsimiseen. Taloyhtiöiden korjaustöiden kustannukset täytyy pystyä sovittamaan asukkaiden maksukykyyn nykyistä paremmin, eivätkä korjauskustannukset saa karata kohtuuttomiksi. Rakennusvalvonnan tulee tukea taloyhtiöitä kustannuksiltaan edullisempien ratkaisujen etsimisessä sekä huomioida vaiheistus, jolla rakennusten eri osa-alueiden käyttöikä voidaan hyödyntää mahdollisimman hyvin liiallisen peruskorjauksen sijasta.

- Katujen ja muun kaupunkiympäristön rakentaminen pitää saada pysymään paremmin vilkkaan asuinrakentamisen vanavedessä.
- Rakennusvalvonnan ja ympäristön valvonnan on vaadittava rakentajilta parempaa huolenpitoa rakennustyömaiden ympäristöstä.
- Kaavoituksessa on tuettava enemmän täydennysrakentamista, vanhan ja uuden yhdistämistä. Kaupungin keskustan rakentaminen nykyistä korkeammaksi lisää asukastiheyttä ja takaa yrityksille asiakkaita.

2.2 Elinkeinopolitiikka ja työpaikat

Hyvä elinkeinopolitiikka kannustaa toimeliaisuuteen. Aktiivinen ilmapiiri ja olosuhteet luovat menestystä. Niin yritysten kuin yksityisten ihmisten halua toimia, kehittyä ja olla yritteliäitä täytyy tukea. Alueemme erityisistä vahvuuksista on pidettävä kiinni jatkossakin ja tukea niihin liittyvien keskittymien syntyä. Toisaalta hyvä ympäristö syntyy monipuolisuudesta, jossa uusiin ja yllättäviinkin avauksiin suhtaudutaan avoimesti.

Kulttuurisesti monipuoliset ja sisällöllisesti kiinnostavat seudut menestyvät. Pitkällä aikavälillä kulttuuri luo perustan, joka vetää puoleensa erityisosaamista, työvoimaa sekä luovuutta ja yritteliäisyyttä. Teollisuus ja kaupankäynti tuovat työtä ja taloudellisen perustan. Kuopio on monelta osin saavuttanut hyvän kehityksen kehän, josta tulee pitää kiinni ja huolehtia, että meillä jatkossakin on rohkeutta huolehtia uudistumisesta.

Uusien työpaikkojen puolesta ja vanhojen säilyttämiseksi on kaupunkiseudun tehtävä parhaansa. On avoimesti pohdittava myös muita rakenteita ja mahdollisuuksia merkityksellisen ja sisällöllisesti innostavan toimeliaisuuden luomiseksi, vaikka työ ei olisi perinteisessä palkkatyösuhteessa. Tällöin tulee erityisesti kunnioittaa tekijän omia kiinnostuksenkohteita ja tavoitteita. Palkaton työ ei saa koskaan olla rangaistuksena työttömyydestä, eikä siihen saa pakottaa. Työ ja harrastukset voivat kuitenkin olla kaikissa muodoissaan hyvää elämän sisältöä.

Elinkeinopolitiikallaan kaupunki edistää työllisyyttä, toimeliaisuutta ja ansaintaa niin yrittäjille, työntekijöille kuin työttömillekin. Kaupunki palvelee kaikin tavoin, että yritykset ja työnantajat voivat menestyä ja työllistää. Niin yrityspalvelut, kaavoitus, energia, saavutettavuus, työvoiman saanti ja koulutus tulee saada pelaamaan hyvin yhteen ja luomaan osaltaan houkuttelevaa ympäristöä yrityksille. Alueella on erityisiä vahvuuksia, menestystekijöitä ja keskittymiä, joista on pidettävä kiinni jatkossakin. Kaupungin on perusteltua antaa tukeaan ja ohjata kaavoituksella keskittymien syntyä, joissa asiantuntijuus ja yrittäjyys yhdistyvät.

Kaupunkien vetovoimatekijöissä ja yritysten sitoutumisessa korostuvat usein elämyksellisyyden, erityisyyden ja paikallisidentiteetin tärkeys. Kulttuurisesti monipuoliset ja sisällöllisesti kiinnostavat seudut menestyvät aina. Kulttuurin, tapahtumien, matkailun ja taide-elämän toimintaedellytysten rakentamiseen tulee osallistua myös elinkeinon kehittämisen ja työllisyyden näkökulmasta. Koulutetun ja osaavan työvoiman saatavuus on tärkeä tekijä päätettäessä yrityksen kotipaikkaa.

Uudet teolliset toimijat ja työpaikat ovat lämpimästi tervetulleita. Ympäristöstä tulee kuitenkin huolehtia sitoutuneesti ja tinkimättä. Ympäristönsuojeluun liittyvät investoinnit on tehtävä heti toiminnan alkuvaiheessa, eikä kalliisti jälkikäteen tuhoja paikkailemalla. Vain ympäristöstään ja yhteisöstään vastuullinen yritystoiminta on pitkäjänteisesti kannattavaa.

Suuri osa uusista työpaikoista syntyy ennakkoluulottoman tekemisen, yritteliäisyyden ja uusien alkujen kautta. Elinkeinopolitiikalla on edistettävä toimeliaisuutta, yritteliäisyyttä ja kaupungin elävyyttä myös silloin, kun perinteiset palkkatyön rakenteet tai työn taloudelliset tavoitteet eivät ole suoraan mahdollisia tai tarkoituksenmukaisia. Matka uusista ideoista elinkeinoiksi on vaativa ja pitkä. Työttömyyden ja perinteisen palkkatyön tai yrittäjyyden välissä tulee olla nykyistä monipuolisempia ja kaikille avoimia kannustavia rakenteita, yhteisöjä ja tiloja, joissa voi työskennellä, kehittää ja testata ideoita ja olla yritteliäs.

- Teemme Kuopiosta toimeliaan, monipuolisen, elämyksellisen ja uudelle avoimen kaupungin, jossa on sille luonteenomaisia elinkeinoelämän keskittymiä.
- Edistetään aktiivisesti uusien työpaikkojen syntymistä ja toimia työpaikkojen säilyttämiseksi.
- Otetaan käyttöön työttömyyden ja työllisyyden väliin positiivista toimeliaisuutta ja yritteliäisyyttä, jossa työtaidot pysyvät yllä, voi tehdä asioita, luoda sisältöjä, elää aktiivista elämää ja kokeilla uutta reiluilla käytännöillä. Tarvitsemme kaikkien työpanosta ja rohkeaa uuden luomista.
- Yhdistetään yritysten tukipalvelut yhden katon alle ja yhden verkkopalvelun alle, jotta uudet ja markkinoilla toimivat yritykset saavat julkisen sektorin avun mahdollisimman helposti ja kätevästi.

2.3 Keskustan, lähiöiden ja maaseutumaisten alueiden kehittäminen

Elävä ja aktiivinen kaupunkikeskusta on kaupungin sydän. Menestyvät keskustan ulkopuoliset kauppakeskukset sekä vähittäiskaupan yleiset haasteet näkyvät myös Kuopion keskustassa. Keskustan kehittämiseksi on tehty mittavia ja tarpeellisia julkisia korjaustöitä ja edellytykset keskustan virkistymiselle ovat lähtökohtaisesti olemassa ja merkit ilmassa. Keskustan kiinteistöyhtiöitä on rohkaistava uudistumaan ja rakentamaan osaltaan vetovoimaa.

Yleisesti kaupallisuuden yhdistyminen elämyksellisyyteen on syytä huomioida. Ostokset ja keskusta-asiointi ovat yhä useammin elämysten etsimistä tavarankannan sijasta. Keskusta-alueella on oltava rohkeutta ja yhteistä tahtoa uudistumiseen ja uudenlaisten toimintakonseptien rakentamiseen. Keskustalla tulee olla edellytykset kehittyä monipuolisena keskuksena, jossa asiointi on elämys.

Lähiöiden kehittämistä on tehtävä kunkin alueen asukkaiden tarpeiden mukaisesti. Täydennysrakentamisella on mahdollisuus lisätä alueen vetovoimaa ja hyödyntää olemassa olevia palveluita. Lähiöissä on pääsääntöisesti alueita, joihin saa luontevasti myös täydennysrakentamista rikkomatta ehyitä ja väestölle tärkeitä puistoalueita. Alueiden kehittämisessä tulee huomioida sosiaalinen, taloudellinen ja kulttuurinen monimuotoisuus.

- Kaavoituksessa on ohjattava lähiluonto ja erityisesti ranta-alueet yleiseen virkistyskäyttöön.

3 TULEVAISUUS

3.1 Julkinen liikenne

3.2 Savilahden alue

3.3 Tapahtumat

3.1 Julkinen liikenne

Julkisen liikenteen tulee olla houkuttelevaa. Sähköiset lippujärjestelmät luovat uusia mahdollisuuksia tehdä hinnoittelusta yhtä aikaa edullisempaa ja houkuttelevampaa. Jos käyttöastetta saadaan nostettua edullisempi hinnoittelu voi olla myös kannattavaa. Julkista liikennettä on syytä markkinoida ja luoda kampanjoilla käyttötottumusta uusille kohderyhmille ja huomioida eri väestöryhmien mahdollisuudet liikkuvuuteen. Hyvin toimiva julkinen liikenne on kaikkien, myös autoilevien, etu ja ympäristölle hyväksi.

- Ruuhkahuippuihin on mahdollisuuksien mukaan varattava lisää liikennekapasiteettia - kaikkien on mahdollista bussien kyytiin

3.2 Savilahden alue

Kaupunkien menestys on yhä enemmän kiinni maailmanlaajuisesti toimivista osaamiskeskittymistä. Osaamisen ja verkostojen merkitys on olennainen perusta uudelle liiketoiminnalle. Korkeakoulutus on osoittautunut keskeiseksi menestystekijäksi koko seutukunnalle.

Kaikella korkeaan osaamiseen ja tutkimukseen liittyvällä toimeliaisuudella on oltava mahdollisuus kasvaa ja kehittyä. Kävelyetäisyyksille ja luonnon läheisyyteen rakentuva osaamiskeskittymä yhdistettynä uuteen asuinrakentamiseen, kiinnostavaan arkkitehtuuriin sekä palveluihin on erityinen ja houkutteleva yhdistelmä maailmanlaajuisesti. Alueen erityispiirteet ja houkuttelevuus tuo osaajia ja verkostojen avainhenkilöitä kaupunkiseudulle.

- Savilahden aluetta täytyy kehittää ja uudistaa rohkeasti ja pitkäjänteisesti ympäristötekijät huomioiden.

3.3 Tapahtumat

Kiinnostava ja luova kaupunki on elämyksellinen ja sellainen, jossa tapahtuu kaiken aikaa. Suuret tapahtumat tarjoavat spektaakkeleita, joiden kysyntä on ollut kasvavaa. Toisaalta kiinnostuksen kohteet ovat erilaisia eri alakulttuureissa ja tapahtumasisällöt ovat monipuolistuneet. Kuopion seutu on kasvamassa ulos yksittäisten suur tapahtumien markkinoinnista kohti monipuolista ja moniulotteista kaupunkikuvaa, jossa tapahtuu kaiken aikaa useissa eri kohderyhmissä. Kaupunkitapahtumien kokonaisuudessa ajallisesti

jatkuvaan tapahtumasisältöön on syytä panostaa, eli tarvitsemme tapahtumia sellaisille kausille, jotka tällä hetkellä ovat hiljaisempia.

Monipuolisen kaupunkikuvan esilletuonti ja valtakunnallinen markkinointi on usein tehtävä julkisen sektorin yhteistyöllä, että laajat kohderyhmät voidaan tavoittaa. Tapahtumilla on laajat mielikuvalliset, sisällölliset ja taloudelliset vaikutukset. Tuotannoille on oltava hyvät tukipalvelut ja selkeät toimintarakenteet. Kaupungin on myös perusteltua sijoittaa yksityisten toimijoiden tapahtumiin, että ne voivat kehittyä, luoda uusia avauksia, työllistää ja rakentaa tulevaisuutta pitkäjänteisesti.

Kansainvälisyys on luonteva osa Kuopion arkipäivää ja Kuopio tarvitsee tulijoita muualta maailmasta. Uutena tapahtumana Kuopioon tulisi ottaa kansalaisuusjuhla, jolla juhlistetaan Kuopiossa asuvia ulkomaalaisia, jotka ovat saaneet Suomen kansalaisuuden. Suomi100-juhlavuoden teema yhdessä otetaan kansalaisuusjuhlan pysyväksi teemaksi ja juhlan fokukseksi omaksutaan uusien ja vanhojen kuopiolaisten tapaaminen ja toisiltaan oppiminen.

- Tarvitaan tapahtumia hiljaisille kausille
- Tuki tulee ohjata tapahtumille, jotka parantavat Kuopion imagoa ja luovat yhteisöllisyyttä
- Kansalaisuuden saaneille kuopiolaisille järjestetään kansalaisuusjuhla

3.4. Maapolitiikka

Kaupungin vetovoimaisuuden säilyttäminen edellyttää, että kaupungin kaavoitustoiminta ja maankäytön suunnittelu, pystyy tuottamaan riittävästi kaavoitettua rakennusmaata asumisen ja elinkeinojen tarpeisiin. Myös kaupungin omat tarpeet ovat huomattavat. Kaupunki tarvitsee kaavoitettua rakennusmaata omien hankkeidensa toteuttamiseen, joita ovat mm. kaupungin vuokratalo-yhtiöiden tonttitarpeet, uusien alueiden päiväkodit, koulut ja muut julkiset palvelut.

Ennen kaavoituksen aloittamista on raakamaa hankittava kaupungin omistukseen. Valtaosa raakamaasta pystytään hyvällä ennakkoinnilla hankkimaan vapaaehtoisilla kaupoilla. On huomattava, että raakamaan hinta nousee sitä korkeammalle, mitä lähempänä kaavoituksen aloittaminen on. Tämän vuoksi kehittyvän ja kasvavan kaupungin on ennakoitava ja oltava ajoissa maanhankinnassa liikkeellä. Mikäli vapaaehtoisia maakauppoja ei saada aikaan, on kaupungilla käytettävissään eräitä maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamia pakkokeinoja maan hankkimiseksi. Näitä ovat mm. maan lunastaminen ja etuosto-oikeuden käyttäminen, ellei vapaaehtoisia kauppoja saada aikaan. Eräissä tapauksissa on mahdollista sopia yksityisen maanomistajan kanssa kehittämiskorvauksesta, jolloin maanomistaja maksaa kaupungille korvauksen

yhdyskuntarakentamisen kustannuksista sitä vastaan, että saa haluamansa asemakaavan tai muutoksen siihen.

Aikajänne raakamaan hankinnasta valmiiseen asemakaavaan on 1-10 vuotta, minkä vuoksi toimenpiteiden ennakointi ja priorisointi maankäyttö- ja kaavoituspolitiikassa on äärimmäisen tärkeää.

Kuopio on viimeisen vuosikymmenen aikana ollut yksi nopeimmin kasvavia kaupunkeja Suomessa. Väkiluvun nettokasvu on ilman kuntaliitoksia ollut noin 1000 uutta asukasta vuodessa. Uusien rakennettujen asuntojen määrä on niin ikään ollut noin tuhannen asunnon luokkaa vaihdellen 800-950 asunnon välillä vuodessa. Asunnot ovat sijoittuneet kerros-, rivi- ja omakotitaloihin. Näistä vuokra-asuntoja ja asumisoikeusasuntoja on ollut n. 30 prosenttia ja omistusasuntoja 70 prosenttia. Onnistuneella maa- ja kaavoituspolitiikalla kaupungin tulee huolehtia siitä, että kohtuuhintaista kaavoitettua rakennusmaata, so. tontteja, pystytään jatkossakin luovuttamaan rakentajille kysyntää vastaavasti.

Kaupungin omistamat Niiralan Kulma Oy, Kuopion Opiskelija-asunnot Oy, osittain omistama Kys-asunnot Oy sekä Kuopion Vanhustenkotiyhdistys ry. tuottavat kaupunkilaisten tarpeisiin kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja. Tätä toimintaa tulee jatkaa, jotta kuopiolaisille ja tänne muuttaville tarjottaisiin mahdollisuuksia kohtuuhintaiseen vuokra-asumiseen. Fiksussa kaupungissa on tilaa kaikille tulotasosta riippumatta ja tarjolla monipuolisia asumisen vaihtoehtoja erilaisilla alueilla.

Väestön ikärakenne muuttuu edelleen siten, että vanhusväestön määrä kasvaa suurten ikäluokkien vähitellen eläköityessä. Tärkeää on, että kaupunki ja muut toimijat voivat tarjota ikäihmisille laitosasumisen sijaan muita asumismuotoja.

Tulevina vuosina kasvavia alueita ovat Hiltulanlahti, Lehtoniemi, keskusta, Pihlajalaakso ja Puijonlaakso. Tulevalla vuosikymmenellä väestömäärä alkaa kasvaa myös Savilahden ja Haapaniemen alueilla.

Kuntien välillä vallitsee kova kilpailu uusien työpaikkojen saamisesta. Kuopio on tässä kilpailussa pärjännyt kohtuullisen hyvin sekä maakunnan että valtakunnan tasolla. Maa- ja kaavoituspolitiikan tulee vastata myös jatkossa elinkeinoelämän tarpeisiin tarjoamalla muiden palvelujen ohella erilaisia tonttivaihtoehtoja yritysten perustamis- ja laajenemistarpeita varten.

3.5 Sote- eli maakuntauudistus

Vuonna 2017 alkavalla kuntavaalikaudella tapahtuu kuntarakenteessa eräs itsenäisyyden ajan suurimpia ja merkittävimpiä muutoksia, kun aluehallintouudistus ja sosiaali- ja terveystoimen muutokset astuvat voimaan asteittain vuoden 2019 alusta. Vastoin aiemmin annettuja lupauksia kuntien päätösvaltaa siirretään merkittävässä määrin ylöspäin

maakuntahallinnolle, minkä lisäksi keskeisten ministeriöiden valtionvarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön normiohjaus maakuntahallintoon ja kuntiin päin kiristyy merkittävästi.

Maakuntahallinnolle siirtyviä kuntapalveluja ovat koko sosiaali- ja terveystoimi lasten päivähoitoa (varhaiskasvatus) lukuun ottamatta, pelastustoimi, ympäristöterveydenhuolto sekä mahdollisesti eräät muut kuntapalvelut, joista lopulliset päätökset ovat vielä tekemättä. Varsinaisten kuntapalvelujen ohella kunnilta maakuntahallinnolle siirtyvät kokonaan tai osittain näihin palveluihin liittyvät tukipalvelut. Samoin kuntien ja kuntayhtymien omistama siirtyviin toimintoihin liittyvä miljardien arvoinen kiinteistömassa siirtyy vuokrauksen tai oston kautta maakuntahallinnolle. Luovutettavia kiinteistöjä koskevat velat jäävät edelleen kuntien vastattaviksi riippumatta siitä, löytyykö kiinteistöille käyttöä maakuntahallinnossa.

Maakuntahallinto ei saa alkuvaiheessa kuntalaisiin kohdistuvaa verotusoikeutta, vaan valtio kerää verot kuntien veronmaksajilta ja siirtää ne sitten maakuntahallinnolle. Julkisuudessa on esitetty arvio, että kuntien veroprosenteista lohkaistaan 12-13 prosenttiyksikköä valtiolle ja sitä kautta maakuntahallinnon menoihin. Kun Kuopiossa veroprosentti on 20,5 prosenttia, jäisi Kuopion käyttöön uudistuksen jälkeen noin 8-9 prosenttia. Kun kaikki päätökset puuttuvat, ovat luvut julkisuudessa esitetyjä arvioita. Alustavista luvuista on pääteltävissä, että monen velkaantuneen kunnan talous ilman valtion väliintuloa joutuu suuriin vaikeuksiin. Kuntien veroprosentin voimakkaan alentumisen lisäksi on huomattava myös kuntien valtionosuuksien voimakas vähentyminen. Kun sosiaali- ja terveystoimen järjestäminen siirtyy maakuntahallinnolle, lakkaavat myös kunnille sotemenoihin maksetut valtionosuudet.

Soteuudistuksen jälkeen merkittävimmät menoerät kunnissa olisivat sivistys- ja opetusmenot sekä kuntainfraa rakentava ja ylläpitävä tekninen toimi. Suurissa kaupungeissa merkittäviä kuntien edelleen vastattaviksi jääviä toimia olisivat kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi. Monia tukipalveluja hoidetaan kuntien osakeyhtiöiden ja liikelaitosten kautta, joista osa tehtävistä siirtyisi maakuntahallinnolle osan jäädessä edelleen kuntien ja kuntayhtymien tehtäväksi.

Verotuottojen ja valtionosuuksien voimakas aleneminen, mutta myös sote-menojen poisjäänti kuntataloudesta saattaa kunnat täysin uuden tilanteen eteen. Osa kunnista ei tule selviämään ilman valtion väliintuloa. Seurauksena saattaa olla uusi kuntaliitosaalto, jolloin kunnat hakevat apua toisistaan.

Voimakas verotuottojen aleneminen kunnissa suuntaa katseet maksu- ja taksapolitiikkaan sekä mahdollisiin uusiin tulolähteisiin. Kiusaus korottaa erilaisia maksuja ja taksoja lisätulojen hankkimiseksi saattaa käydä kunnallisille- ja äideille ylitsepääsemättömäksi.

Merkittäviä kunnallisia maksuja ja taksoja ovat mm. kiinteistövero, vesi- ja jätemaksutaksat sekä energiamaksut, minkä lisäksi on lukemattomia muita kuntapalveluista perittäviä

maksuja. Osaa maksuista asiakas ”ei pääse pakoon” (esim. kiinteistövero, vesi- ja jätevesimaksut, sähköverkkomaksut), osaa kuntapalveluista voidaan kilpailuttaa, jolloin kunta-asiakas suorittaa valinnan itse.

Selvää on, että jäljelle jäävistä kuntapalveluista kerättäviä maksuja ei tule korottaa tulojen hankkimismielessä kaupungin kassan paikkaamiseen, mutta kohtuullinen tuotto sijoitetulle pääomalle on silti hyväksyttävä.

3.6 Kulttuuripolitiikka

Kuopion kulttuuripolitiikka tarvitsee positiivista uudistumista. Vireä ja kiinnostava kulttuurielämä on kaupungin keskeinen menestystekijä ja sen eteen on tehtävä entistä enemmän työtä ja myös investoitava. Kaupunki joka on erityinen, luo uutta kulttuuria ja on kulttuurisesti kiinnostava houkuttelee paitsi asumaan, myös yritystoimintaan.

Tämän kehityksen osalta Kuopiossa on uudistumisen paikka. Ammatillisesti toimivat kulttuurilaitokset ovat tehneet pitkään säästöjä ja yksityiset kulttuurituotannon tekijät tarvitsevat uusia rakenteita, toimintaedellytyksiä ja myös rakennuksia. Katse täytyy saada eteenpäin menemiseen.

Luovien alojen yrittäjyys ei kasva vertailukaupunkien tahdissa ja monet mahdolliset työpaikat jäävät syntymättä tai tekijät muuttavat pääkaupunkiseudulle. Kulttuurityöltä puuttuu paikallisia keskittymiä, jotka ruokkivat tekemistä ja yhteistyötä. Toimialan kehityshankkeet ovat olleet vähäisiä, vaikka rahoitusta olisi saatavilla. Kulttuuripolitiikkaan tarvitaan uutta otetta ja aktiivisuutta.

- Tahdomme kulttuurisesti vireän ja elinvoimaisen kaupunkiseudun, jossa kulttuuritarjonta on ennakkoluulotonta, monipuolista ja laadukasta.
- Toimimme niin, että kulttuuriala työllistäisi nykyistä laajemmin.
- Kaikilla on oltava oikeus kulttuuripalveluihin ja kulttuurilla on tärkeä rooli terveydellisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin osana.

3.7. Kuopion alueen matkailu

Matkailuteollisuus on kasvava toimiala suomessa ja Kuopion on pysyttävä kiinnostavana vierailukohteena sekä kotimaisille matkailijoille, että ulkomaisille turisteille. Kuopion matkailun kehittäminen on oltava ammattimaista, suunnitelmallista ja ympärivuotista ja siihen on kuuluttava tuotteistaminen, palvelujen laatu ja globaali verkostoituminen. Yksi omaperäinen vahvuus Kuopion alueen matkailulle voisivat olla paikalliset ihmiset. Matkailijat ovat yhä kiinnostuneempia tutustumaan matkakohteensa asukkaisiin. Kaupunki voisi olla auttamassa sellaisen palvelun järjestämisessä, joka takaa kiinnostuneille matkailijoille mahdollisuuden tavata aitoja kuopiolaisia ihmisiä.

Matkailun kehittämisessä kahden kärjen näkövinkkeli

Nykyisellään Kuopio on laittanut suurimman osan matkailun kehittämisestä Tahkon alueen suuntaan. SDP:n mielestä matkailun kehittämisessä on siirryttävä kahden alueen kärkeen. Kahden kärjen matkailupolitiikka tarkoittaa sekä Puijon, että Tahkon alueiden kehittämistä matkailuvaltteina.

Puijon alue

Puijon alueen kehittämisessä kaupungin tulee ottaa keskeisempi rooli. Nykyistä Puijon käyttöaluesuunnitelmaa on vietävä eteenpäin seuraavan valtuustokauden aikana. Alueen kehittämisessä on huomioitava luontoarvojen kunnioittaminen siten, että aluetta voidaan käyttää matkailu- ja virkistystoimintaan nykyistä laajemmin. Puijon alueen kehittämiseksi tarvitaan laelle uusi hotelli, koska nykyinen on heikossa kunnossa.

Tahkon alue

Tahkolla on tärkeä rooli matkailussa ja sitä tulee jatkossa kehittää nykyisten suuntaviivojen pohjalta, kunnianhimoisesti ja määrätietoisesti.

- matkailussa kahden alueen kärki, Puijo ja Tahko
- Puijon alueen kehittäminen matkailun ja virkistystoiminnan näkökulmasta
- Matkailun ja virkistystoiminnan on tulella olla luontoarvoja kunnioittavaa.